

AGRU IN VICARIATUL MARAMUREȘ

Suplimentul Organului „Dumineca“.

Administrația: Biroul AGRU-lui Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare deodată cu „Dumineca“.

Prețul 1 Leu împreună cu „Dumineca“.

Despre catolicismul din America de azi.

Dela catolicii americani putem învăța. „I am catholic“ Eu sunt catolic, înseamnă acolo, că el se ține strict de promisiunile făcute prin nănașul la sf. Botez, anume că se lapadă de satana și de toate lucrurile lui și de toți ingerii lui și de toate slujbele lui și de toată trufia lui. La New-York, în California și în Roxy și în Studio și la Banca și la Bursă, și la fabrică și în locuința cu 10 camere și în buna stare și prosperitate, cu un cuvânt nicăiri nu dă loc cu complezanța satanei și ingerilor lui, ci ocupă din ele atâta cât numai cu bună cuviință poate să ocupe.

„Eu sunt catolic“ înseamnă acolo și aceea că biserica, școala, casa parohială, casele culturale sunt toate în grija lui. Nu exclusiv al preotului, ca el să fugă după toate, să se îngrijească de toate dacă îi e așa de drag de Dumnezeu și morală, de bunăstarea familiilor și curățenia pruncilor. A fi catolic înseamnă a avea grijă și a-și îndeplini datorințele. Acolo fiecare e crâznic, clopoter toți ministranți, toți capelani și cu toți zmeriți, credincioși fii ai episcopului și parohului lor. Preotului — părintelui lor.

Acolo cele zece porunci apără și pe preot. Acolo și preotul are drept la iubirea deaproapelui, în contra calomniei, în contra șoaptelor, în contra clevețelor. Pruncul dacă numai nu locuște în el sufletul lui

Cain, ascunde slăbiciunile părintelui. Nu suspicionează, nu se îndoiește, iar dacă vede ceva defect, nu atrage asupra aceluia atențiunea altuia. Aceasta solidaritate a iubirii și a încrederii atinge de multe ori eroismul și e una dintre primele forțe ale catolicilor americani și taina succeselor lor.

Iubirea acolo nu e o vorbă goală, dar e jertfă. Cât de adeseori aude acolo preotul dela credincioși: „Părinte ce aș putea să fac pentru biserică, pentru școală“ ?

Lipsește într'o biserică un altar lateral, ar trebui unul. Parohia nu are însă decât numai 300 de suflete. E criză economică. Totuși preotul vestește la Crăciun, dar dacă totuși se va strânge suma necesară. La prima vestire se adună 2300 dolari. La Paști din nou 2200 dolari, la Rusalii 12000 dolari. Astfel se „închină“ americanii catolici dolarului !

Domul Sf. Patric, e cea mai măreață dintre bisericile catolice în America. E clădită pe calea cea mai frumoasă a New-York-ului. Din marmoră albă în stil gotic. Costul de clădire a fost de trei milioane și jumătate dolari.

Dărnicia și solidaritatea catolicilor americani nu se mărginește numai pe propria și parohie și paroh. Se extinde și asupra preotului „străin“ dacă anume ar fi acolo preot străin, în concepția americanului catolic Lui îi este Părinte (father) tot cel ce poartă colar roman, fie chiar cu rochușor scurt (sacco), vara chiar și cu pălărie de paie. Il salută cu încredere familiară cu „Hallo Pă-

rinte" ridicându-și mâna la salutare fascistă. Să privească la el preotul numai din coada ochiului mai mult ca și o clipită, îndată îl întreabă, că oare nu ar putea să facă ceva pentru el. Intre Detroit, vestitul oraș cu fabricile lui Ford și Chikago durdue trenul. La o gară se schimbă călăuzul, abea că a intrat privirile ni se încrucișează și atâta îi este destul, vine la mine. Își suflă gulerul și-mi arată o insignă. „Dacă vă pot servi cu ceva rog să dispuneți.” E membru al unei asociațiuni catolice. Că un catolic american ar insulta un preot, că întâlnindu-se cu un preot ar fi de părerea că „nu va fi cu noroc” sau chiar că ar fi obraznic — ce la noi se întâmplă zilnic — abea știe cineva astfel de cazuri în America. Nu că s'ar purta astfel vre un catolic, dar nici un păgân, nu cu un preot dar nici chiar cu o fată din prăvălie, nici „gangsterul” care poate că într'un caz dat l'ar toca și în cap, dar nu e obraznic față de el.

„Eu sunt catolic” cuprinde și obligamentul de a cerceta sf. biserică barem în Dumineci. Dacă nu vrei să ofenzezi pe un catolic băstinaș american, nu cumva să-l întrebi, că oare fost-a Duminecă la biserică. Firește că a fost. Fieștecărui catolic acolo îi este locul. Iar participarea la sf. Liturghie înseamnă că și-a dat obolul. A dăruit pe seama bisericeii, pe seama școalei, pentru preot, pentru presa catolică și toate acestea atât de natural cași cum a îngenunchiat și că s'a rugat acolo.

„Sunt catolic” înseamnă și conștiința apostolatului laic. Catolicul american își ține de datorința primordială a divulga focul credinței sale, a arăta frumuseța și dulceața moralei catolice în tot locul pe unde se întoarce. Apostolatul laic, doar nici într'o parte a lumii nu e încadrat atât de organic în munca misionară a Bisericii, nicăeri nu e atât de bogat în invențiuni, în aplicarea lor practică, în posibilitățile cele mai surprinzătoare în ceace privește exploatarea locului și prilejurilor, cași acolo. Poate că nu singur le-a inventat, ci le-a învățat dela dușmani, dar pentru ce să nu le folosească? Dacă aceia știu a prinde prozeliți la colțul străzilor, dacă pe străzile din Losangelos în mijlocul sutelor și miilor se poate face prozelitism divulgând atheismul și molima necredinței, pentru ce nu s'ar putea tot acolo semăna și semânța Evangheliei adevărate?

Nici însuși Domnul nu a predicat totdeauna în sinagogă. Dacă e greu, ba și fără de rezultat a aștepta ca să se prezinte la sf. Liturghia de Dumineca cei depărtați dela Dumnezeu sau sufletul cărora nici nu-L mai cunoaște, pentru ce să nu-i poți căuta pe acești nefericiți în parcuri, dacă acolo se adună, ai trîmbița laolaltă nu numai la câte o predică, ci chiar și la o sf. Liturghie, nu nici în vre-o capelă interimală, până când vor intra barem acolo, ba chiar în jurul unei capele „mișcătoare,” înzestrată pe un autocamion. Nici Domnul nu a așteptat „oaia cea pierdută.” ci a căutat-o.

Le place unor cercuri europene, ca să aprecieze pe American cu o mină superioară a unui bătrân înțelept, al deprecia a zice că-s balamuci, desmerdați că nu au respect și nu înțeleg formele tradiționale. Nu-s de tagma noastră. Dacă acestea sunt vorbe sincere iar nu numai o desviniuire neputincioasă încărcată cu o mare doză de invidie, nici atuncea nu-s de tot motivate. Anume, de mult se zicea că „vin nou în burduf vechiu” nu rămâne. Dacă pe lângă tradiția creștină Evanghelia e „ceva nou” în fața miilor și zeci de miilor europeni pe cari așa trebuie convertiți din păgânism și din moravurile păgânești cum le-a cucerit Apostolul „neamurilor” marele „Peregrin,” pentru ce să disprețuim inițiativele și pastorația lor modernă, dacă la moment ne și surprinde dar e în mod logic concepută și în praxă mult promițătoare?

America nu e Europa, aceasta o știe oricare băiat din școala primară, deci e superflu să o talmăcim, dar astfel nu am isprăvit nimic, în special azi, când lumea s'a descreștinat, încăpăținat, când sunt atâția cerbicoși Nicodimi moderni, cari nu merg nici noaptea, nici în secret la Isus să învețe, la cari Isus trebuie să meargă Poate la fel noaptea, în ascuns, pe vârful degetelor, și pentru că foarte arareori sunt acasă sau nu primesc, deci acolo, unde pot fi prinși sau unde îi poți găsi în bună voie...

În butul tuturor proporțiilor enorme, cu masele incomparabile, cu clădirile cari „zgârâie norii” și cu toate frumusețile și soartea viitoare, simbolizează America tot ce mintea omenească a putut născoci, ca tehnica, munca, sânguința, ce egoismul, ce un spirit neguțătoresc își poate clădi pentru locuință și pentru mormânt. Oricât de mare să fii, cerul e mai mare cași tine și are vieală mai lungă cași tine, totuși nu ești pământul făgădui. Acolo unde sunt cuvintele vieții veșnice, acolo e și făgăduința. Și pentru America și pentru Europa și pentru toți și pentru toate, Lumina soarelui El ți-o dă și noaptea Lui te acoperă și pe tine.

Tu acestea nu le pricepi încă, dar te vor învăța la aceasta catolicii americani.

(„Măria Kongregacio”)

